

MALA ZARAR VERME OLAYLARINDA

(TCK m. 151-153 arası)

İLGİLİ MEVZUAT:

MALA ZARAR VERME

Madde 151 - (1) Başkasının taşınır veya taşınmaz malını kısmen veya tamamen yıkan, tahrip eden, yok eden, bozan, kullanılamaz hâle getiren veya kirleten kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, dört aydan üç yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Haklı bir neden olmaksızın, sahipli hayvanı öldüren, işe yaramayacak hâle getiren veya değerinin azalmasına neden olan kişi hakkında yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

MALA ZARAR VERMENİN NİTELİKLİ HÂLLERİ

Madde 152 - (1) Mala zarar verme suçunun;

- a) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait, kamu hizmetine tahsis edilmiş veya kamunun yararlanmasına ayrılmış yer, bina, tesis veya diğer eşya hakkında,
- b) Yangına, sel ve taşkına, kazaya ve diğer felaketlere karşı korunmaya tahsis edilmiş her türlü eşya veya tesis hakkında,
- c) Devlet ormanı statüsündeki yerler hariç, nerede olursa olsun, her türlü dikili ağaç, fidan veya bağ çubuğu hakkında,
- d) Sulamaya, içme sularının sağlanmasına veya afetlerden korumaya yarayan tesisler hakkında,
- e) Grev veya lokavt hâllerinde işverenlerin veya işçilerin veya işveren veya işçi sendika veya konfederasyonlarının maliki olduğu veya kullanımında olan bina, tesis veya eşya hakkında,
- f) Siyasî partilerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve üst kuruluşlarının maliki olduğu veya kullanımında olan bina, tesis veya eşya hakkında,
- g) Sona ermiş olsa bile, görevinden ötürü öç almak amacıyla bir kamu görevlisinin zararına olarak,

İşlenmesi hâlinde, fail hakkında bir yıldan altı yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Mala zarar verme suçunun;

- a) Yakarak, yakıcı veya patlayıcı madde kullanarak,
- b) Toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olmak suretiyle,
- c) Radyasyona maruz bırakarak, nükleer, biyolojik veya kimyasal silâh kullanarak, İşlenmesi hâlinde, verilecek ceza iki katına kadar artırılır.

İBADETHANELERE VE MEZARLIKLARA ZARAR VERME

Madde 153 - (1) İbadethanelere, bunların eklentilerine, buralardaki eşyaya, mezarlara, bunların üzerindeki yapılara, mezarlıklardaki tesislere, mezarlıkların korunmasına yönelik olarak yapılan yapılara yıkmak, bozmak veya kırmak suretiyle zarar veren kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) *Birinci fıkrada belirtilen yerleri ve yapıları kirleten kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.*

(3) *Birinci ve ikinci fıkralardaki fiillerin, ilgili dinî inancı benimseyen toplum kesimini tahkir maksadıyla işlenmesi hâlinde, verilecek ceza üçte biri oranında artırılır.*

YAPILMASI GEREKENLER

- 1) Öncelikle şikâyetçinin beyanının alınması gerekir. Şikâyetçinin 18 yaşından küçük olması halinde avukat huzurunda ifadesinin alınması unutulmamalıdır.
- 2) Müştekiye, şikâyetçi olup olmadığı, meydana gelen zararın ne olduğu, bu zararın şüpheli tarafından karşılanıp karşılanmadığı, karşılanmışsa tamamen mi kısmen mi karşılandığı, kısmen geri verme veya tazmin durumu söz konusu olmuşsa, failin etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanmasına mağdurun rıza gösterip göstermediği hususu sorulmalıdır (TCK m.168/4).
- 3) Şikâyetçinin beyanına göre şüpheliler belli ise yakalanarak savunmaları alınmalıdır. Şüpheli veya şüphelilerin 18 yaşından küçük olması halinde, bu kişinin ifadesi kolluk tarafından alınamayacak, yaşı 18'den küçük olan bu şüphelilerin ifadeleri Cumhuriyet savcısı tarafından müdafii huzurunda alınacaktır. Bunun için savcıyla irtibata geçilerek mevcutlu istenip istenmediği sorulacaktır.
- 4) Olaya tanık kimseler varsa bunların ifadesi bilgi sahibi sıfatıyla alınmalıdır.
- 5) Olayın gerçekleştiği yere gidilmesi ve olay yeri tespit tutanağının ve eki krokinin çizilmesi gerekir.

Mala zarar verme suçlarında en önemli delillerden biri '**olay yeri tespit tutanağı**', diğeri ise görgüye dayalı "**tanık beyanları**"dır. Çünkü olay yeri tespit tutanağı ile şikâyetçinin iddia ettiği zararın bulunup bulunmadığı tespit edilecektir. Tanık beyanları ile de, meydana getirilmiş bir mala zarar verme eyleminin gerçekten bulunup bulunmadığı ve bu mala zarar verme eylemini kimlerin gerçekleştirdiği tespit edilebilecektir.

- 6) Zarar verilen malda ne kadar zarar bulunduğunun tespit edilmesi için bu işten anlayan birisinin olay yerine götürülerek zarar tespiti yaptırılmalıdır. Örneğin evin kapısı kırılmışsa kapı satış veya tamirat işlerinden anlayan kişinin götürülmesi ve zararın tespit edilmesi gerekir. Aynı şekilde bahçedeki ağaçlara veya ürünlere zarar verilmişse il veya ilçe tarım müdürlüğünden bir ziraat mühendisi veya teknisyenin temin edilerek zararın tespiti yapılmalıdır. Yine bunun gibi bir araca zarar verilmişse, zararın tespiti için sanayide bu işten anlayan kaportacı, tamirci, lastikçi vs. kişi götürülerek zarar tespiti yapılmalıdır. Zarar tespiti yapıldıktan sonra bu husus tutanağa bağlanmalıdır.
- 7) Olay yeri tespit tutanağı tutulurken, ayrıca zarar verilen malın ve olayın gerçekleştiği yerin çeşitli açılardan görüntüsü alınmalıdır.
- 8) Zarar verilen malın niteliği, kamu veya özel mal olup olmadığı hususları olay yeri tespit tutanağına not edilmelidir.
- 9) Zarar verilen malın kime ait olduğu, daha doğrusu m.151 kapsamında basit bir mala zarar verme ise şikâyet hakkının kime ait olduğunun araştırılarak tespit edilmesi ve tespit edilen bu şahsın şikâyetçi sıfatıyla beyanının alınması gerekir.

Günlük hayatta öyle bazı olaylar olur ki, iddia edilen mala zarar verme suçunda asıl şikâyet hakkına sahip olan şahıs değil de, bu şahsın bir yakını şikâyetinde bulunabilir. Örneğin bir kişi, ağabeyine ait olan bir arabayı kullanırken üçüncü bir şahıs tarafından araca zarar verilmesi nedeniyle kolluğa gidip şikâyetinde bulunabilir. Oysa bu olayda şikâyet hakkı aracın asıl sahibine, yani araca zarar verildiği gerekçesiyle kolluğa gelen bu kişinin ağabeyine aittir. Çünkü arabanın maliki o'dur. İşte böyle durumlarda, kolluğa, zarar verilen malın şikâyet için gelen şahsa mı, yoksa bir başkasına mı ait olduğu sorulmalıdır. Eğer malın sahibi, yani şikâyet hakkı sahibi bir başka şahıs ise, bu şahsın tespit edilmesi ve şikâyetçi sıfatıyla beyanının alınması gereklidir. Kolluğa şikâyet için gelen şahsın ifadesi ise, bilgi sahibi sıfatıyla alınmalıdır.

- 10) Mala zarar vermek için suçta kullanılan bir alet varsa, bu aletlerin **muhafaza altına alınması** gerekir. Şahıs veya şahıslar, suçta kullanılan bu aletleri rıza ile vermiyorlarsa, **el koyma işleminin**

gerçekleştirilmesi savcıdan izin istenmelidir. Gecikmesinde sakınca bulunan hal nedeniyle izin verilirse, bu iznin hakim onayına sunulması gerektiği için evrakın en kısa sürede savcıya ulaştırılması gerektiği unutulmamalıdır.

DOSYA TAKİP FORMU

(MALA ZARAR VERME OLAYINDA)

	Evet	Hayır
Şüpheli ifadesi alınmış mı?		
Mağdurun beyanı alınmış mı?		
Varsa olayın tanıkları dinlenmiş mi?		
Yakalama-gözaltına alma tutanağı düzenlenmiş mi?		
Sanık karar takip formu düzenlenmiş mi?		
Yakalama işlemi yakınlarına bildirilmiş mi?		
Olay yeri inceleme raporu var mı?		
Olay yerinin görüntüleri çekilmiş mi?		
Zarar tespit tutanağı tutulmuş mu?		
Varsa suç eşyası ele geçirilmiş mi?		
Varsa mobese kayıtları CD ortamında getirilmiş mi?		